

**Dokument końcowy XI sesji Zgromadzenia Parlamentarnego
Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu Republiki Litewskiej
i Rady Najwyższej Ukrainy**

Zgromadzenie Parlamentarne Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu Republiki Litewskiej i Rady Najwyższej Ukrainy po obradach w Warszawie na XI sesji w dniach 5 i 6 grudnia 2021 roku:

wyraża przekonanie, że ścisła współpraca parlamentarna prowadzi do lepszego zrozumienia między państwami i ułatwia skoordynowanie działań podejmowanych przez strony zgromadzenia;

podkreśla znaczenie Trójkąta Lubelskiego jako ważnego elementu współpracy europejskiej i regionalnej;

uznaje zasadę nienaruszalności granic i prymatu prawa międzynarodowego za bezwzględnie obowiązujące w relacjach między państwami, a zarazem podkreśla niezmiennie i trwałe poparcie dla suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w ramach jej międzynarodowo uznanych granic;

po raz kolejny potwierdza swoje poparcie dla reform na Ukrainie oraz dążenia tego kraju do członkostwa w Unii Europejskiej i Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, co zapewni wyższy poziom bezpieczeństwa i stabilności w regionie;

potępia zbrojną agresję Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie, próbę zaanektowania Autonomicznej Republiki Krymu, w tym miasta Sewastopol;

potępia trwającą militaryzację tymczasowo okupowanej przez Federację Rosyjską Autonomicznej Republiki Krymu, a także mórz Czarnego i Azowskiego;

z zadowoleniem przyjmuje utworzenie Platformy Krymskiej, wraz przyjęciem na jej szczycie Wspólnej Deklaracji, jako instrumentu konsolidującego deokupacyjne wysiłki społeczności międzynarodowej i zmierzającego do przewyciężenia negatywnych konsekwencji tymczasowej okupacji Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol przez Federację Rosyjską. Jednocześnie potwierdza wolę włączenia się w międzyparlamentarną współpracę w ramach Platformy;

z niepokojem obserwuje koncentrację Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej wokół granic Ukrainy, sprzeczną z zasadą niestosowania w relacjach międzypaństwowych przemocy ani też groźby jej użycia, do przestrzegania której Rosja zobowiązała się w podpisanych przez nią traktatach międzynarodowych z Aktem Kończącym KBWE z Helsinek z 1975 r. oraz z Kodeksem postępowania w sprawach polityczno-wojskowych OBWE z 1994 r., na czele;

uznaje Rosję za stronę, na którą, o ile nie wycofa się z działań agresywnych, spadnie pełnia odpowiedzialności za ewentualną eskalację konfliktu;

uznaje Ukrainę jako ofiarę agresji, za uprawnioną do obrony swej integralności terytorialnej, niepodległości narodowej oraz życia, zdrowia bezpieczeństwa i mienia swych obywateli wszelkimi dostępnymi jej środkami z wojskowymi włącznie;

wyraża najgłębsze przekonanie, że społeczność międzynarodowa nie będzie mogła pozostać obojętna wobec ewentualnej kolejnej agresji rosyjskiej, reprezentowane przez nas państwa włączą się zaś w tę reakcję w sposób i w zakresie stosownym do ich możliwości i do wymogów zaistniałej sytuacji;

potępia powstałe w wyniku działań Federacji Rosyjskiej zagrożenie agresją na terytorium niezależnej Ukrainy;

wzywa UE, NATO i innych sojuszników do podjęcia wszelkich możliwych wczesnych działań w celu zapobieżenia dalszej agresji Rosji wobec Ukrainy;

podkreśla trwałość i niezmiennosc stanowisk Polski, Litwy i Ukrainy świeżo potwierdzonych na gruncie Platformy Krymskiej odnośnie do nielegalnego charakteru rosyjskiej agresji i okupacji terytoriów Ukrainy – Autonomicznej Republiki Krymu wraz z miastem Sewastopolem i części obwodów donieckiego i ługańskiego;

wyraża swą solidarność z obywatelami Ukrainy zmuszonymi do życia pod rosyjską okupacją, w tym z narodami Tatarów Krymskich, Karaimów i Krymczaków po raz kolejny zagrożonymi w swej egzystencji we własnej ojczyźnie na wspomnianych terytoriach;

wyraża głębokie zaniepokojenie przypadkami łamania praw człowieka, w tym prześladowaniem etnicznych Ukraińców, Tatarów krymskich, przedstawicieli mediów na okupowanych terytoriach i wzywa Federację Rosyjską do niezwłocznego zaprzestania tych działań, w tym do natychmiastowego uwolnienia liderów Tatarów krymskich, dziennikarzy i innych obywateli Ukrainy, którzy są nielegalnie przetrzymywani pod zarzutami o podłożu politycznym na terytorium Krymu i Federacji Rosyjskiej;

nie uznaje wyników nielegalnych wyborów do Dumy Państwowej Zgromadzenia Federalnego Federacji Rosyjskiej na tymczasowo okupowanych terytoriach Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol (17-19 września 2021 r.);

potępia nielegalne przeprowadzenie przez Rosję Ogólnorosyjskiego Spisu Powszechnego Ludności na terytorium tymczasowo okupowanej Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol w dniach 15 października - 14 listopada 2021 r. i podkreśla, że nie uznaje jego wyników w kontekście Autonomicznej Republiki Krymu jako integralnej części Ukrainy;

wzywa społeczność międzynarodową do wzmocnienia środków restrykcyjnych i sankcji wobec Federacji Rosyjskiej do czasu całkowitego przywrócenia integralności terytorialnej Ukrainy w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową;

wzywa Federację Rosyjską do zaprzestania agresji militarnej przeciwko Ukrainie, do zaprzestania rozbudowy sił zbrojnych na okupowanych terytoriach i na granicach z Ukrainą oraz do zwrotu wszystkich czasowo okupowanych terytoriów Ukrainy; **wzywa** Rosję do zaprzestania militaryzacji regionu Morza Czarnego i nielegalnego ograniczania swobody żeglugi;

podtrzymuje wsparcie dla projektów wzmacniających spójność infrastrukturalną w regionie, takich jak „Via Carpatia” „Via Baltica” „Rail Baltica”, a także w długoterminowej perspektywie autostrada Gdańsk-Odesa i linia szybkiej kolei Kijów-Warszawa oraz instalacji łączących środkowoeuropejski system przesyłu gazu z systemem ukraińskim, systemy cyfryzacyjne antypowodziowego monitoringu hydrograficznego w rejonie Trójmorza w tym w regionie Karpat;

potępia władze Białorusi za notoryczne łamanie praw człowieka;

wzywa białoruski reżim do natychmiastowego uwolnienia i rehabilitacji wszystkich więźniów politycznych, którzy zostali bezprawnie aresztowani lub osądzeni, w tym członków Rady Koordynacyjnej i liderów Związku Polaków na Białorusi;

wzywa do wzmocnienia działań w celu zapewnienia skutecznego wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego i sił demokratycznych na Białorusi oraz do prowadzenia spójnej i konsekwentnej polityki wobec Białorusi;

popiera okazywanie pomocy obywatelom Białorusi szukającym schronienia przed represjami stosowanymi przez panujący tam reżim;

zwraca uwagę, że reżim Łukaszenki nie posiada ani krajowego, ani międzynarodowego umocowania prawnego, a Aleksander Łukaszenko nie ma prawa reprezentować narodu białoruskiego; popiera przywódców białoruskiej opozycji demokratycznej i ich wezwanie do międzynarodowej mediacji w negocjacjach;

oczekuje, że naród białoruski w niedalekiej przyszłości będzie mógł zagłosować w wolnych wyborach zgodnie z demokratycznymi standardami;

potępia wykorzystywanie nielegalnej migracji jako narzędzia do wywołania sztucznego kryzysu migracyjnego na granicy polsko-białoruskiej i litewsko-białoruskiej; uważa, że presja na granice Polski, Litwy i Łotwy jest celowym, hybrydowym atakiem wspieranego przez Rosję reżimu Łukaszenki, podjętym również w reakcji na protesty związane z porwaniem w dniu 23 maja samolotu linii Ryanair lecącego z Aten do Wilna;

wyraża ubolewanie z powodu faktu, że reżim Łukaszenki, przy udziale władz państwowych i służb granicznych, organizuje nielegalny przepływ cudzoziemców i obywateli państw trzecich na terytorium Litwy, Polski i Łotwy, a także na terytorium Unii Europejskiej, wykorzystując migrację do hybrydowego ataku w celu osiągnięcia własnych celów reżimu;

z uznaniem przyjmuje zatwierdzenie przez Unię Europejską piątego pakietu sankcji przeciwko osobom i podmiotom prawnym zaangażowanym w nielegalny przemyt ludzi przez granice UE i **domaga się**, aby UE kontynuowała współpracę również z partnerami transatlantyckimi nad kolejnym pakietem sankcji przeciwko nielegalnemu reżimowi Łukaszenki;

z uznaniem odnotowuje „Wspólne oświadczenie Marszałków Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Riigikogu Republiki Estonii, Seimasu Republiki Litewskiej, Saeimy Republiki Łotewskiej” z dnia 23 listopada 2021 r. jak również „Wspólne oświadczenie przewodniczących parlamentarnych Komisji Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej na temat sytuacji na zewnętrznych granicach UE z Białorusią” z dnia 22 listopada 2021 r., będące ważnymi sygnałami wsparcia i solidarności. Wartą podkreślenia jest zgodna ocena istoty kryzysu, wyrażona przez sygnatariuszy obu tych dokumentów.

apeluje do władz Białorusi o natychmiastowe zaprzestanie eskalacji sytuacji na granicach, zatrzymanie fali nielegalnej migracji przez jej terytorium do krajów sąsiednich oraz przyjęcie oferowanej pomocy humanitarnej dla migrantów przebywających na terytorium Republiki Białoruś;

wzywa strony do wszczęcia międzynarodowego procesu sądowego z uwzględnieniem jurysdykcji uniwersalnej w celu skazania Aleksandra Łukaszenki i członków jego reżimu za zbrodnie popełnione na masową skalę przeciwko narodowi białoruskiemu oraz wzywa strony do rozważenia wniesienia sprawy Białorusi do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w związku z naruszeniem przez reżim Łukaszenki Konwencji chicagowskiej, Konwencji montrealskiej i Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur;

postrzega walkę z fake newsami, dezinformacją, tworzeniem podziałów i wzniecaniem nienawiści jako konieczną odpowiedź na hybrydowe działania państw trzecich. Wzywa stosowne służby, jak również wszelkie media polskie, litewskie i ukraińskie, do podjęcia wspólnych wysiłków w celu ograniczenia skuteczności kłamstwa w debacie publicznej i sporze politycznym;

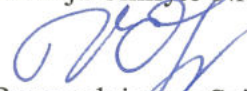
zwraca uwagę na znaczenie bezpieczeństwa energetycznego w regionie oraz jego wpływ na sytuację Europie i potępia oznaki energetycznej wojny hybrydowej przeciw niektórym członkom Unii Europejskiej i Ukrainie, czego wyrazem są gazociąg Nord Stream 2 i elektrownia jądrowa w Ostrowcu;

wyraża zaniepokojenie i poczuwa się do odpowiedzialności za zabytki wspólnej przeszłości. Uznaje, że to dziedzictwo, związana z nim tradycja demokracji i swobód obywatelskich, odegrało ważną rolę w kształtowaniu politycznej, prawnej i kulturowej historii Europy i wymaga ono należytej opieki;

uznaje pandemię COVID-19 za wciąż aktualne wyzwanie, wymagające współpracy rządów państw i organizacji międzynarodowych, przy aktywnym udziale środowiska naukowego i wsparciu przedsiębiorców;

apeluje o podejmowanie wszelkich wysiłków, aby dyskurs społeczny dotyczący pandemii skierować na racjonalne tory. Przekazywane informacje i formułowane w przestrzeni publicznej opinie powinny opierać się wyłącznie na wynikach rzetelnych badań, publikowanych w uznanych pismach naukowych.

Tomasz Grodzki

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Viktorija Čmilytė-Nielsen

Przewodnicząca Sejmu
Republiki Litewskiej

Ruslan Stefanczuk

Przewodniczący Rady
Najwyższej Ukrainy